

2. Ресторанне господарство. Терміни та визначення: ДСТУ 3862–99 зі змінами: затв. наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 29.10.2003 р. № 185. К.: Держспоживстандарт України, 2004. 31 с.

3. Акімова Н. С., Наумова Т. А., Бойченко Н. В., Горбатюк Н. М. Організаційно-методичні аспекти обліку послуг виїзного кейтерингу на підприємствах ресторанного господарства. *Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг*. 2014. Вип. 1. С. 73–86.

УДК 657.92-025.27

І.В. Нестеренко, канд. екон. наук, доц. (*ДБТУ, Харків*)

ІННОВАЦІЙНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ СИСТЕМИ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ЕКОЛОГІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВА

У сучасних умовах швидкого науково-технічного розвитку та великого потоку інформації ефективна система обліково-аналітичного забезпечення управління екологічною безпекою підприємства повинна об'єднувати новітні інструменти та методи для збору, обробки, аналізу даних, пов'язаних з впливом діяльності підприємства на довкілля та забезпечення екологічної безпеки [1]. Впровадження штучного інтелекту, машинного навчання, аналітики великих даних та інших інноваційних технологій для аналізу та сприяння процесам збору, інтерпретації даних про стан довкілля та екологічну безпеку підприємства вимагає трансформації системи обліково-аналітичного забезпечення управління екологічною безпекою підприємства. Використання цифрових аналітичних інструментів для забезпечення управління екологічною безпекою підприємства, таких як різноманітні програмні засоби та методи, оптимізує всі бізнес-процеси. Так, програмне забезпечення системи моніторингу та звітування дозволяє збирати дані про викиди, використання ресурсів, води, енергії та формувати звіти з дотриманням екологічних стандартів. Інструменти Big Data Analytics пришвидшують обробку великих обсягів даних з метою своєчасного прийняття управлінських рішень пов'язаних із збереженням довкілля. Геоінформаційні системи (GIS) дають змогу візуалізувати дані про довкілля на мапах для локалізації загроз, а інструменти моделювання та прогнозування шляхом представлення наслідків дій на довкілля, дозволяють уникнути проблем та знизити екологічні ризики. При цьому, саме інтерактивні платформи звітування

надають доступ до обліково-аналітичної інформації щодо екологічної безпеки [2, с. 250].

3 піднесенням інноваційного руху в економіці одним із пріоритетних напрямів розвитку є використання штучного інтелекту (ШІ). Саме системи аналізу та моніторингу, які використовують алгоритми ШІ, дозволяють ефективно прогнозувати можливі наслідки рішень та дій підприємства на довкілля, а також вчасно виявляти потенційні екологічні ризики. Такі інноваційні підходи до аналізу ризиків дозволяють підприємству ефективніше ідентифікувати, оцінювати та управляти екологічними ризиками, а застосування програмних систем для автоматичного збору та обробки даних про вплив підприємства на навколишнє середовище спрощує облік викидів, використання ресурсів та визначення інших екологічно важливих показників. Слід зазначити, що за цих умов впровадження хмарних технологій, блокчейн для прозорості, розширеної реальності (AR) та віртуальної реальності (VR) в діяльність підприємств є вимогою сьогодення, що сприяє удосконаленню методики вимірювання впливу на екологію, покращує екологічні практики та взаємодію з навколишнім середовищем [3, с. 230].

Управління екологічною безпекою та сталим розвитком не можливо без формування електронної звітності для збору, аналізу та звітування про вплив діяльності підприємства на природне середовище та заходи, які сприяють сталості. Впровадження цифрових платформ для спільного користування даними та інформацією про екологічний вплив дозволяє забезпечити доступність та обмін даними між зацікавленими сторонами, а застосування технології блокчейн для підтвердження аутентичності та прозорості екологічно орієнтованої інформації, безпосередньо впливає на сталість ведення документації та звітності [4, с. 33].

Використання хмарних технологій в управлінні екологічною безпекою підприємства може виявитися дуже корисним і ефективним завдяки низці можливостей, таких як: зберігання великих обсягів даних про стан довкілля; доступ до даних та інструментів для ведення екологічного моніторингу з будь-якої точки світу (спільна робота та швидкий обмін інформацією); масштабування потужностей обробки даних в залежності від потреб, що може бути корисним при обробці великої кількості даних в екологічних дослідженнях та моніторингу. Хмарні технології дозволяють: зменшити витрати на обладнання та підтримку ІТ-інфраструктури, а також забезпечують високий рівень захисту та резервного копіювання облікових даних; оптимізувати використання ресурсів, та знизити негативний вплив на навколишнє

середовище; покращити процеси управління екологічною безпекою; забезпечити збереження повноти і цілісності сформованої облікової інформації. Ефективне управління екологічною безпекою підприємства неможливо без усвідомлення та збільшення рівня зацікавленості суб'єктів бізнесу у вирішенні екологічних питань. Тому використання технології розширеної реальності (AR) та віртуальної реальності (VR) дозволяють відчувати небезпеку та обсяг екологічних проблем. Так, AR та VR створює іммерсивне навчальне середовище для співробітників з реальним впливом їх дій на навколишнє середовище, сприяє удосконаленню обліку використання ресурсів. Також VR дозволяє створювати інтерактивні моделі екологічних систем для досліджень впливу певних дій на навколишнє середовище. AR візуалізує дані про забруднення, енергетичні ресурси та інші екологічні показники на місці, що є підґрунтям для реалізації стратегії управління екологічною безпекою підприємства [5, с. 3021].

Таким чином, інноваційні трансформації системи обліково-аналітичного забезпечення управління передбачають впровадження нових технологій, підходів та методів в аналізі, зборі та інтерпретації фінансової та економічної інформації, до яких насамперед доцільно віднести новітні програмні засоби, аналітичні платформи, штучний інтелект, інтернет речей та інші інноваційні технології для поліпшення процесів управління. Інноваційні підходи дозволяють адаптуватися до змін, швидко реагувати на нові вимоги та умови ринку, сприяють більш точному та ефективному управлінню фінансовою діяльністю й екологічною безпекою підприємства, за рахунок цифровізації бізнес-процесів, покращення комунікації та співпраці, створення гнучких систем управління, використання аналітичних моделей та прогностичних інструментів для побудови стратегій розвитку.

Інформаційні джерела

1. Хомуляк Т. І. Обліково-аналітичні інструменти в управлінні інноваційним розвитком підприємств сфери послуг. URL: <https://rep.polessu.by/bitstream/123456789/14123/1/Khomuliak%20T.I..pdf>
2. Kashchena N, Nesterenko I. Digitalization of the innovative development management information service of the enterprise. Mechanisms for ensuring innovative development of entrepreneurship. Monograph. Tallinn: Teadmus OÜ, 2022. P. 238-254 URL: <https://repo.btu.kharkov.ua//handle/123456789/31559>
3. Пуцентейло П.Р. Обліково-аналітичне забезпечення діяльності підприємства. *Інноваційна економіка*. 2015. № 3. С. 228–233.
4. Ковалевська Н.С., Нестеренко І.В., Янчева І.В., Лопін А.О. Диджиталізація обліково-аналітичного забезпечення природоохоронної діяльності підприємства. *Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг*. 2021. Вип. 1(33). С. 32-43. URL:

<https://repo.btu.kharkov.ua/handle/123456789/3302>

5. Kniаз S., Skrynkovskyy R., Heorhiadi N., Sopilnyk L., Rusyn-Hrynyk R., Mainka M. Monitoring the Economic Efficiency of Implementation of the System-Functional Approach in the Management of Innovative Development of Construction Enterprises. Path of Science. 2021. Vol. 7, No. 3. P. 3020–3027. DOI:<http://dx.doi.org/10.22178/pos.68-5>

УДК 657:338.005:633.1

В.В. Орлов, канд. екон. наук, докторант (*ДБТУ, Харків*)

ОБЛІКОВО-ІНФОРМАЦІЙНА ПЛАТФОРМА УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНИМ ПОТЕНЦІАЛОМ НАСІННИЦЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Процеси, пов'язані з глобалізацією економіки та бажанням підприємств у насінневій галузі посилити свою конкурентоспроможність на міжнародному ринку, вимагають від них постійного вдосконалення обліково-інформаційної системи. Ця система надає методологію для оцінки та управління розвитком окремих підприємств та всієї галузі. Зазвичай ефективна система управління є інструментом, що поєднує процеси обліку, аналізу та контролю з метою створення ефективного обліково-інформаційного забезпечення. Рівень достовірності та відповідності обліково-інформаційної системи грає важливу роль у розробці стратегій розвитку насінневих підприємств України.

Економічне зростання держави прямо залежить від рівня ефективності використання наявного економічного потенціалу підприємств, регіонів та окремих галузей національної економіки, що є основою економічного потенціалу держави і запорукою зміцнення її позицій у світовому економічному просторі. Важливість науково-практичної проблеми розвитку потенціалу, зокрема економічного, обумовлена відсутністю єдиних концептуальних підходів, що враховують складність його економічної природи та особливостей з огляду на реалії сьогодення.

Слово «потенціал» походить від лат. *potential* і означає можливості, наявні сили, запаси, засоби, що можуть бути використані у процесі будь-яких видів діяльності. Під категорією «економічний потенціал підприємства» ми пропонуємо визначати сукупність наявних ресурсів, здатностей, компетентностей, можливостей до трансферу інновацій, економічних відносин та управлінських рішень,